

Podklady k okruhu č. 7

Zdravotnická péče - depistáž – vyhledávání SP dětí (pediatr, ORL, foniatr). V současné době se zavádí celoplošné screeningové vyšetření pomocí OAE v celé ČR, podobně jako v Rakousku, Polsku nebo na Slovensku. U nás již také provádí ve větší části porodnic – dle metodického pokynu MZCR – č. 7/2012.

Klasické vyšetření sluchu dle věku dítěte by měl provádět preventivně **pediatr**, a to u všech dětí:

- ve 3 měsících
- v 9 – 12 měsících
- ve 3 letech
- před nástupem školní docházky.

V dalších případech pak provádí vyšetření sluchu:

- vysloví-li rodiče nebo učitel podezření na poruchu sluchu
 - je-li někdo v rodině (rodiče, sourozenci) sluchově postižený
 - po onemocnění meningitidou
 - po aplikaci ototoxických léků
 - po úrazech nebo operacích hlavy
 - po opakovaných zánětech středního ucha
 - je-li opožděný vývoj řeči či při podezření na mentální postižení.
- **speciálně pedagogická péče** – SRP, SPC
 - **sociálně právní péče** - sociální dávky a příspěvky
 - **rodinná péče** - úzká spolupráce s odborníky
 - **organizace SP** - (FRPSP, ČUN a další oblastní organizace pro sluchově postižené)

Speciálně-pedagogická péče

Středisko rané péče

Služby rané péče jsou zajišťovány v rámci služeb sociální prevence – zákon o sociálních službách č. 108/2006

- sociální služba zaměřená na pomoc a podporu rodiny dítěte s postižením
- sociální integrace rodiny a minimalizace důsledků postižení na vývoj dítěte
- klientem je celá rodina
- služba je poskytována převážně v přirozeném prostředí (péče terénní, ambulantní)
- spolupráce se systémem zdravotní péče

V ČR zajišťována včasná intervence u sluchově postižených v rámci střediska rané péče - **SRP Tamtam**

- v Praze 2001, v Olomouci 2005
- podpora rodin malých dětí se sluchovým postižením a kombinovaným postižením do 7 let
- cílem je vybavit rodiče informacemi a dovednostmi – snižování míry negativních vlivů zdravotního postižení, integrace dítěte i rodiny do běžného života společnosti, podpořit přípravu dítěte pro následující stupeň výchovně-vzdělávací soustavy

Činnost SRP je poskytována:

- rodinám malých dětí se sluchovým postižením a kombinovaným postižením
- sluchově postiženým rodičům se slyšícími dětmi

Činnost SRP:

- konzultace v rodinách, poradenská intervence - frekvence návštěvy v rodině 1x za 4 – 6 týdnů
- ambulance klinického logopeda, psychologa, foniatra, fyzioterapeuta, sociálního poradce, nácvik audiovyšetření
- skupinové terapeutické sezení s psychologem
- pobytové akce týdenní a víkendové
- videotrénink interakcí
- propagace včasné diagnostiky a všeobecná prezentace problematiky sluchově postižených
- půjčování literatury, speciálních didaktických pomůcek, ozvučených hraček, počítačových logopedických a didaktických programů
- prodej vlastních logopedických a didaktických pomůcek
- výuka a tlumočení znakového jazyka

Speciálně pedagogické centrum

- zajišťuje komplexní péče SP dětem a mládeži od raného dětství do ukončení přípravy na povolání
- SPC zřizovány při školách pro SP
- obvykle v SPC působí 2 speciální pedagogové, psycholog, sociální pracovníce
- vyhláška č. 116/2011, kterou se mění vyhláška č. 72/2005, www.msmt.cz

Činnost SPC:

- poradenská a konzultační činnost
- speciálně pedagogická a psychologická diagnostika
- depistáž – vyhledávání klientů
- terapie – reedukace sluchu, logopedická péče, výuka ZJ, příprava na KI a následná logopedická péče, řešení výchovných a výukových problémů
- pomoc při řešení sociálních otázek
- péče o integrované děti a žáky

Předpoklady úspěšné rehabilitační péče:

- včasná diagnostika
- včasné přidělení sluchadel
 - včasné přidělení sluchadla – do ½ roku
 - včasně zavedený KI mezi 1-2 rokem
- včasná reedukace sluchu a řeči

Důvody rané péče:

- fázovitost vývoje a velká plasticita mozku – intenzivní stimulace do 2 let (senzitivní vývojová perioda)
- důsledky opožděné péče – poruchy vnímání, poruchy sociálních vztahů, emocionální poruchy, opožděný vývoj řeči,...

Doporučené zdroje k tématu - zejména zdroje označené tučným písmem:

FENCLOVÁ, J., kol. *Ve světě sluchového postižení*. Praha: FRPSP, Středisko rané péče Tamtam, 2005.

HOLMANOVÁ, J. *Raná péče o dítě se sluchovým postižením*. Praha: Septima, 2002.

HORÁKOVÁ, R. Specifika vývoje a včasná pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením. In Opatřilová, D.(ed.) *Pedagogicko psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami*, Brno: MU, 2006, s. 243-281.

HRONOVÁ, A., MOTEJZLÍKOVÁ, J. *Raná komunikace mezi matkou a dítětem*. Praha: FRPSP, 2002.

SOBOTKOVÁ, A. Včasná diagnostika a pedagogická intervence u dětí se sluchovým postižením jako úkol SPC, In VÍTKOVÁ, M.: *Otázky speciálně pedagogického poradenství*, Brno, MSD, 2003.

DVD - Raná komunikace v neslyšící rodině - návodná pomůcka pro slyšící i neslyšící rodiče, jak postupovat při výchově jejich sluchově postiženého dítěte. DVD obsahuje videoukázky komunikace neslyšících maminek s jejich neslyšícími dětmi, komentáře ukázek, užitečné rady pro výchovu dětí v raném věku, vyprávění maminek o jejich zkušenostech, atd. (možné objednat na www.frpsp.cz)

Hypertextové odkazy:

<http://www.raisingdeafkids.org/>